

LITTERATUR

H. E. BUCKLEY: *Crystal Growth*. — (XV + 571 sider, 169 figurer, 88 tavler). John Wiley & Sons, Inc. New York 1951, \$ 9.00.

Denne boken behandler på en klar og fullstendig måte et tema som har fundamental betydning for mineraloger og petrografer: læren om krystallisasjon, eller, for å si det på en annen måte: krystallisasjonsprocessenes fysiske kjemi, teoretisk og praktisk. Røntgenstråler og strukturlære har jo i de senere årtier helt behersket krystallografien, la oss nevne landemerker som Buegers X-Ray Crystallography i 1942, Zachariasens Theory of X-Ray Diffraction in Crystals i 1945, Lonsdales Crystals and X-Rays i 1948.

Buckleys bok ligger på et annet område. Den behandler eksempelvis Stranskis og Kossels krystallisasjonsteorier, feil i krystallgitteret, ideal- og realkrystaller, habitus, forurensninger, blandkrystaller, parallelle sammenvoksninger, overflatefenomener ved vekst og oppløsning, krystallisasjon fra smelter og andre væsker, fra damper og gasser, og de dermed forbundne kjemiske forandringer; dendritter, sfæruliter, kurvede krystaller etc. etc.

Figurene og de fotografiske tavler er klare og illustrerende og gir sammen med teksten foruten teoretisk informasjon også en mengde praktiske opplysninger om apparatur for eksperimentell fremstilling og undersøkelser av krystaller og deres egenskaper.

T o m. F. W. B a r t h.

TOM. F. W. BARTH: *Volcanic Geology, Hot Springs and Geysirs of Iceland*. Carnegie Institution of Washington, 1950. 174 sider, kvartformat.

Island er en forunderlig øy. At den interesserer oss nordmenn av historiske grunner er en sak for seg. De egenartede naturforhold — varme kilder, geysirer, vulkaner og jøkulhlaup — øver en tiltrekning som er almen og bringer vitenskapsmenn og turister til øya fra mange land. For geologer må den i særlig grad være en fengslende arbeidsmark. Petrografen, geofysikeren og geokjemikeren kan der gå omkring i et naturens laboratorium og se reaksjoner skje som de ellers for det meste må slutte seg til ved studium av erosjonsrester fra fortiden eller forsøke å ettergjøre i liten skala selv. Og reaksjonene skjer i mange tilfelle med dramatisk fart og voldsomhet.

Ved lesningen av Tom. Barths bok får en da også inntrykk av at han i høy grad har vært fengslet av stoffet. Og han har formådd å gi skildringen av naturkreftenes spill slikt liv at også leseren, som til å begynne med titter hist og her gjennom boka, blir grepet av lyst til å følge med i hans tydning av det som skjer.

Boka bygger på forfatterens feltundersøkelser i 1934 og 1937 og på laboratoriearbeid og imponerende litteraturstudier. Den har fire avsnitt, nemlig de tre som tittelen antyder og dertil en fjerde del: »Description of Hot Spring Areas«. Hvert avsnitt slutter med en omfattende litteraturliste. Arbeidet tar særlig sikte på å beskrive kildevirksomheten, forklare hvor vannet og dets innhold av oppløste stoffer stammer fra, og gjøre rede for årsakene til geysirfenomenet og termalaktiviteten. Forfatteren legger vesentlig vekt på faktiske målinger og observasjoner og han gjennomgår og vurderer kritisk de mange teorier som i tidens løp har vært fremsatt om disse problemene.

Fremstillingen er rikt illustrert. Foruten kartskisser og andre tekstfigurer er der en rekke plansjer med større kart og i alt 67 instruktive og vakre fotografier. Enkelte av tekstfigurene synes å ha vært beregnet på å skulle forminskes noe, men det er allikevel ikke for sterkt sagt at publikasjonen utstyrmessig og i formell henseende står i særklasse. Det gir faktisk en estetisk glede å bla igjennom den.

Sven Føyn.